

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Møteinnkalling

Utvalg: Ullern eldreråd
Møtedato: 23.08.2012
Møtested: Hoffsveien 48, 1. etasje
Møterom: Bydelsutvalgets møtesal
Tidspunkt: 10:00

Til behandling foreligger:

Åpen halvtime Vedtakssaker

Saksnr	Tittel	SIDE
PS 12/15	Godkjenning av innkalling og saksliste til eldrerådet møte 23.08.2012	3
PS 12/16	Protokoll fra Ullern eldreråds møte 14.06.2012	5
PS 12/17	Møtetidspunkt for Ullern eldreråd	11
PS 12/18	Midlertidige lokaler for Ullernseniorsenter	13
PS 12/19	Avslag på forespørsel om innsyn i avslåtte søknader om sykehjemsplass	15
PS 12/20	Rapport fra møte i tilsynsutvalget Kajalund sykehjem - 20.06.2012	17
PS 12/21	Rapport fra møte i tilsynsutvalget Madserud sykehjem 05.06.2012	23
PS 12/22	Rapport fra møte i tilsynsutvalget Smestadhjemmet 05.06.2012	27
OS 12/24	Synliggjøring av Ullern eldreråd	33
OS 12/25	FNs internasjonale eldredag 01.10.2012	35
OS 12/26	Vern for eldre - årsmelding 2011	37
OS 12/27	Rapportering pleie - og omsorgstjenester 2012	59
OS 12/28	Orienteringssaker fra rådsmedlemmene	63

På side 2 i innkallingen er Notat nr 8 fra rådets leder i rådsmedlemmene trykket.

Ullern, 16.08.2012

for
Bibi Plahte Vance
Leder Ullern eldreråd

Vedlegg: Saksdokumenter

NOTAT 8

TIL ULLERN ELDRERÅD
I MØTE 23.AUGUST 2012

Vel møtt med fornyet energi torsdag 23. august kl 10.00 – 12.00 til vårt første møte etter sommerferien. Husk å notere at møteplan for høsten 2012 er endret fra og med dette møtet, ved at Eldrerådet og komiteene avholder sine møter 2 uker før BU-møtene. Vår møtedag er fortsatt torsdag, men møtedato er endret til: 11/10, 8/11 og 6/12.

MØTETID: Det gjenstår å enes om møtetid skal være som hittil, kl 10.00 – 12.00 - eller senere for evt å kunne gå direkte i komitemøtene som starter kl 16.00.

AVSLAG PÅ INNSYN: Vi forfølger saken etter at Bydelsdirektøren har avslått vår anomdning 8.juni om innsyn i avslåtte søknader om sykehjemsplass i 2010.

MIDLERTIDIGE LOKALER FOR SENIORSENTRET: Nestleder vil orientere om fremdriften for den planlagte flytting av Ullern seniorsenter til Stoppestedet for sambruk med de unge som benytter stedet.

SYNLIGGJØRING AV ELDRERÅDET: Det er min oppfatning at Eldrerådet bør ha egen nettside for bedre synliggjøring og kontakt med Ullerns seniorbefolkning (vel 4.400 personer over 67 år) som vi er satt til å ivareta interessene for. En slik nettside er også noe vår rådssekretær ønsker å samarbeide om for å få realisert.

FNs INTERNASJONALE ELDREDAG: Eldrebyråden inviterer inntil 1000 gjester til Rådhushallen mandag 1.oktober kl 09.00 – 16.00 i anledning den årlige markering av FNs eldredag. Byråden sende ut invitasjoner i løpet av august. De i Ullern eldreråd som måtte ønske billett, henvender seg til vår rådssekretær.

ÅRSMELDING 2011, VERN FOR ELDRE: Den byomfattende tjenesten som skal hjelpe mennesker over 62 år som blir utsatt for vold og overgrep i hjem eller institusjon, mottok 19 meldinger om overgrep i Bydel Ullern. Vi bør merke oss at det fra Bydel Frogner kom så mange som 52 meldinger, noe som trolig skyldes at Vern for eldre har jevnlige møter med bydelens hjemmesykepleie.

Oslo, 15.august 2012
Bibi Plahte Vance
Leder

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 16.08.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/15	Ullern eldreråd	23.08.2012

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE TIL ELDRERÅDET MØTE 23.08.2012

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Ullern, 16.08.2012

for *Ine Gleditsch*
Bibi Plahte Vance
leder

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 21.06.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/16	Ullern eldreråd	23.08.2012
	Ullern bydelsutvalg	06.09.2012
12/29	Ullern helse- og sosialkomitè	23.08.2012

PROTOKOLL FRA ULLERN ELDRERÅDS MØTE 14.06.2012

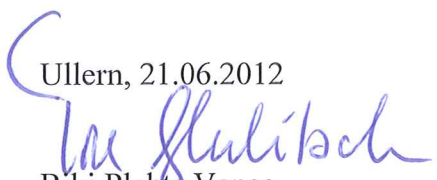
Forslag til vedtak i Ullern eldreråd:

Protokoll fra Ullern eldreråd 14.06.2012 godkjennes.

Trykte vedlegg:

Protokoll fra Ullern eldreråd 14.06.2012

Ullern, 21.06.2012

for
Bibi Plahte Vance
leder

5

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Møtebok

Utvalg: Ullern eldreråd
Møtedato: 14.06.2012
Tidspunkt: 12:00
Møtested: Hoffsveien 48
Møterom: Bydelsutvalgets møtesal

Følgende medlemmer møtte:

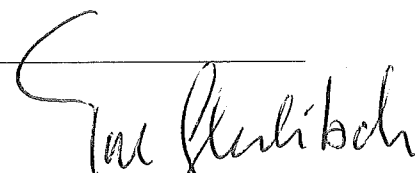
Navn	Funksjon	Repr	Vara for
Bibi Plathe Vance	Leder		
Veslekari Bugge-Asperheim	Nestleder		
Gesche Torp Varran	Varamedlem		Turid Manshaus
Liv Terjesen	Medlem		
Helga Strømme	Medlem		
Christian Grønn	Medlem		
Brit Kavli	Varamedlem		

Ikke tilstede: Eivind Molland (forfall). Varamedlemmene Finn Bjerke, Ole Geshe, Egil Egeland, Arne Andreassen og Berit Jensen Riis.

Følgende møtte fra administrasjonen:

Navn	Stilling
Tore Gleditsch	Leder politisk sekretariat

Bibi Plathe Vance
Leder

Tore Gleditsch
Rådssekretær

Utdelt i møtet:

- Årsmelding 2011 for Helse- og sosialombudet i Oslo, sammendrag vedr. tjenester til eldre og funksjonshemmede.
- Notat nr 7 fra rådets leder (forslag til saker Ullern eldreråd kan vurdere å fremme).
- Ullern eldreråds brev av 08.06.2012 til Bydel Ullern, anmodning om innsyn i avslåtte søknader om sykeplass i 2010.

Saksnr	Tittel
PS 12/13	Godkjenning av innkalling og saksliste til rådets møte 14.06.2012
PS 12/14	Protokoll fra eldrerådets møte 10.05.2012
OS 12/13	Eldrerådets sekretærfunksjon
OS 12/14	Ajourføring av kontaktinformasjon for eldrerådets medlemmer og varamedlemmer
OS 12/15	Midlertidige lokaler for Ullern seniorsenter på Stoppestedet (Sponhoggveien 2)
OS 12/16	Brev fra Omsorgsbygg Oslo KF vedrørende rådets henvendelse av 25.04.2012

OS 12/17	Årsmedling 2011 for Helse- og sosialombudet i Oslo
OS 12/18	Opplæring av tilsynsutvalgene i Bydel Ullern
OS 12/19	Sentralt eldreråd i Oslo, sentralt eldreråds leder Odd Grann orienterer i møtet
OS 12/20	Samarbeid med andre eldreråd i Oslo
OS 12/21	Endring i bydelsutvalgets vedtatte møteplan for 2012
OS 12/22	Rapportering pleie- og omsorgstjenester 2012
OS 12/23	Orienteringssaker fra rådsmedlemmene

Protokollen er ført i den rekkefølgen sakene ble behandlet (sak OS 12/19 Sentralt eldreråd i Oslo ble behandlet til slutt)

- PS 12/13 Godkjenning av innkalling og saksliste til rådets møte 14.06.2012**
Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:
 ”Innkalling og saksliste godkjennes.”
- PS 12/14 Protokoll fra eldrerådets møte 10.05.2012**
 Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:
 ”Protokoll fra Ullern eldreråd 10.05.2012 godkjennes med følgende tillegg:
- Til sak PS 12/4: Christian Grønn deltok i møtet 10.05.2012
 - Til sak PS 12/6: Helse- og omsorgsutvalget i Pensjonistforbundet har besøkt Wisma og Bærum kommune”
- OS 12/13 Eldrerådets sekretærfunksjon**
 Eldrerådets leder Bibi Plahte Vance orienterte om at bydelsdirektøren har oppnevnt Tore Gleditsch som ny sekretær for eldrerådet.
Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:
 ”Saken tas til orientering.”
- OS 12/14 Ajourføring av kontaktinformasjon for eldrerådets medlemmer og varamedlemmer**
 Kontaktinformasjon for eldrerådets medlemmer og varamedlemmer ble ajourført i møtet.
Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:
 ”Ajourført kontaktinformasjon legges snarest ut på bydelens nettside”
- OS 12/15 Midlertidige lokaler for Ullern seniorsenter på Stoppestedet (Sponhoggveien 2)**
 Eldrerådets leder Bibi Plahte Vance orienterte:
 Ullern seniorsenter må være utflyttet fra Ullerntunet innen 31.12.2012
 Det er nedsatt en arbeidsgruppe bestående av leder for Ullern eldreseniorsenter og leder for Stoppestedet for å planlegge sambruk av Stoppestedet under bygging av nytt Ullerntun.U
Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:
 ”Ullern eldreråde ber om at rådets leder, Bibi Plahte Vance får delta i arbeidsgruppen for sambruk av Stoppestedet.”
- OS 12/16 Brev fra Omsorgsbygg Oslo KF vedrørende rådets henvendelse av 25.04.2012**
 Rådets leder, Bibi Plahte Vanceorienterte om brev fra Omsorgsbygg til Ullern eldreråd.
Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:
 ”Saken tatt til orientering.”

OS 12/17

Årsmedling 2011 for Helse- og sosialombudet i Oslo

Eldrerådets leder, Bibi Plahte Vance refererte fra Årsmelding 2011, Helse – og sosialombudet i Oslo. Hun vektla følgende:

- Tilstrebe at brukerne får færrest mulig faste hjelpere å forholde seg til
- Ombudet ser seniorsentre som et viktig ledd i det forebyggende arbeidet som bidrar til at flere kan bo hjemme lengre, og at tilbudet gir økt livskvalitet for den enkelte.
- Når det søkes om hjemmetjenester eller sykehjemsplass: Det må legges vekt på opplevelsen av utrygghet i hjemmet, og foretas en helhetlig og individuell vurdering basert på den faktiske situasjon.
- I tillegg må saksbehandlingstiden reduseres og tjenesten må informere eldre og pårørende om klageadgang.
- Når familier som avlaster det offentlige med bistandsoppgaver søker støttekontakt eller avlastning, kan saksbehandlingstiden være lang og nåløyet trangt. For brukerne og deres pårørende er det viktig med rett hjelp til rett tid for å klare å stå i en allerede vanskelig livssituasjon.
- Ombudet håper felles nasjonale retningslinjer for TT-tjenesten snart er på plass og gir brukerne et bedre og mer forutsigbart tilbud.

Det vises forøvrig til notat fra eldrerådets leder i saken (*Sammendrag vedr. tjenester til eldre og funksjonshemmede*).

Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:

”Ullern eldreråd ber om at regnskapet behandles mer utførlig i årsmeldingen og at budsjett for kommende år legges ved årsmeldingen nå den sendes ut.”

OS 12/18

Opplæring av tilsynsutvalgene i Bydel Ullern

Tilsynsutvalgene for institusjoner og hjemmetjenester gis opplæring mandag 18. juni. Bydelsadministrasjonen vil vurdere ny opplæringsrunde høsten 2012 dersom lavt fremmøte 18. juni tilsier det.

Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:

”Saken tas til orientering.”

OS 12/20

Samarbeid med andre eldreråd i Oslo

Det er etablert kontakt med eldrerådene i bydelene Nordre Aker, Vestre Aker og Frogner.

Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:

”Det tas initiativ til å inkludere Bydels St. Hanshaugen i samarbeidende bydeler.”

OS 12/21

Endring i bydelsutvalgets vedtatte møteplan for 2012

Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:

”Ullern eldreråd tas saken til orientering. Eldrerådets møteplan følger møtene i bydelsutvalgets komiteer.”

OS 12/22

Rapportering pleie- og omsorgstjenester 2012

Ullern eldreråd fattet følgende enstemmige vedtak:

”Saken tas til orientering. Ullern eldreråd ber om å få en bedre fremstilling enn et tallmateriale som er utarbeidet i 4 farger for å kunne forstås.”

OS 12/23

Orienteringssaker fra rådsmedlemmene

Ingen saker.

Sentralt eldreråd i Oslo

Det vises til notat nr 7 fra Ullern eldreråds leder (*Forslag til saker Ullern eldreråd kan vurdere å fremme*)

Leder av sentralt eldreråd i Oslo, Odd Grann orienterte om sentralt eldreråds arbeid. Han vektla følgende i sin orientering:

- Sentralt eldreråd i Oslo er ikke overordnet bydelenes råd, men har en koordinerende funksjon mellom rådene
- Sentralt råd ønsker å prioritere felles saker
- Bydelsutvalget skal rådspørre eldrerådet i alle saker som har med eldres levekår å gjøre
- Det er viktig med kontakt mellom eldrerådet, bydelsutvalget, bydelsutvalgets komiteer og bydelens administrasjon
- Eldrerådet er selv ansvarlig for å holde kontakt med bydelsutvalget
- Eldrerådet representerer mange (flere enn noe politisk parti)
- Eldrerådet er en viktig høingsinstans
- Sentralt eldreråd i Oslo avholde 2 årlige konferanser for bydelsrådene
- Sentralt eldreråd i Oslo deltar på 2 landsomfattende konferanser for kommunale og fylkeskommunale råd
- Det er vanskelig å få lovhjemlet seniorsentrenes aktivitet fordi ordningen med seniorsentre ikke er landsomfattende
- Ny teknologi er svaret på en del av utfordringene eldre står over for
- Omsorgstrappen
- Oppfølging av de som ikke har ressurser til å klage på avslag på søknad om tjenester er en viktig sak for eldrerådene
- Rapporter fra tilsynsutvalgene skal behandles i eldrerådet
- Viktig med lokalt samarbeid mellom eldreråd
- Livskvalitet er avhengig av kvalitet på tjenestene

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 16.08.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/17	Ullern eldreråd	23.08.2012

MØTETIDSPUNKT FOR ULLERN ELDRERÅD

Forslag til vedtak

Det er ikke fremmet forslag til vedtak.

Saksfremstilling

Saken er satt til behandling etter avtale med eldrerådets leder. Møtetidspunkt for eldrerådet ble behandlet i rådets møte 14.06.2012, men det ble ikke fattet vedtak om eventuelt endret møtetidspunkt for rådet. Flere rådsmedlemmer ønsket et senere tidspunkt slik at de eventuelt kunne gå rett til møter i bydelsutvalgets komiteer.

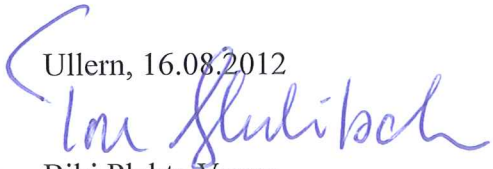
Møtene i Ullern eldreråd høsten 2012 er satt til torsdag 11.10.2012, torsdag 08.11.2012 og torsdag 06.12.2012.

Bydelsutvalgets komiteer har sine møter samme dag som eldrerådet med følgende møtestart:

- Ullern byutviklings- og samferdselskomite: kl. 1800
- Ullern kultur- og oppvekstkomite: kl. 1800
- Ullern helse- og sosialkomite: kl. 1900

Komiteenes møter holdes til vanlig i Hoffsvæien 48.

Ullern, 16.08.2012

for
Bibi Plahte Vance
leder

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 16.08.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/18	Ullern eldreråd	23.08.2012

MIDLERTIDIGE LOKALER FOR ULLERNSENIORSENTER

Forslag til vedtak

Det er ikke fremmet forslag til vedtak.

Saksfremstilling

Driften av Ullern seniorsenter i byggeperioden for nytt Ullerntun er planlagt som sambruk av Stoppesteder. Eldrerådets nestleder Veslekari Bugge-Asperheim orienterer i møtet.

Ullern, 16.08.2012

for
Bibi Plahte Vance
leder

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 16.08.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/19	Ullern eldreråd	23.08.2012

AVSLAG PÅ FORESPØRSEL OM INNSYN I AVSLÅTTE SØKNADER OM SYKEHJEMSPLASS

Forslag til vedtak

Det er ikke fremmet forslag til vedtak.

Saksfremstilling

Bydelsdirektøren har avslått eldrerådets forespørsel om innsyn i avslåtte søknader om sykehjemsplass i 2010. Eldrerådets leder orienterer i møtet.

Ullern, 16.08.2012

fr
Bibi Plahte Vance
Bibi Plahte Vance
leder

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 26.07.2012

Saksmappe:
2012/16

Saksbeh:
Giske Edvardsen,

Arkivkode:
027.2

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/32	Ullern helse- og sosialkomitè	23.08.2012
12/20	Ullern eldreråd	23.08.2012
	Ullern bydelsutvalg	06.09.2012

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET KAJALUND SYKEHJEM - 20.06.2012

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

”Rapport fra møte i tilsynsutvalget ved Kajalund sykehjem 20.06.2012 tas til etterretning”

Trykte vedlegg:

1. Rapport fra møte i tilsynsutvalget 20.06.2012
2. Brev fra Sykehjemsetaten datert 04.07.2012 vedrørende tilsynet den 20.06.2012

Ullern, 26.07.2012

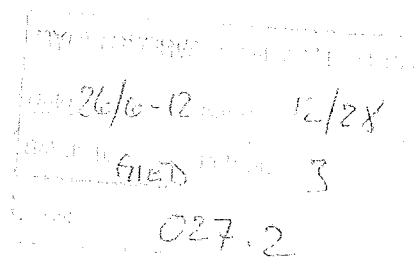
Kari Andreassen
bydelsdirektør

Oslo kommune/Ullern Bydel/Tilsynet for Kajalund sykehjem

Til: Sykehjemsetaten

Dato: 25.6.2012

Rapport

<i>Institusjon:</i> Kajalund sykehjem <i>Møtedato:</i> 20.06.2012 <i>Anmeldt:</i> X <i>Besøksnr.:</i> 1/2012
<i>Tilstede fra tilsynsutvalget:</i> Bent Erik Bakken, Knut Riis, Eivind Moland <i>Forfull:</i> Ingen <i>Institusjonens representant:</i> Institusjonssjef Geir Karlsen
<i>Bedømmelse av lokaler:</i> Virket lyse og pene, og i godt hold. Renholdet ble av Karlsen bedømt som svært bra og utført av egne krefter.
<i>Bedømmelse av hygieniske forhold:</i> Ikke vurdert denne gangen
<i>Bedømmelse av personalforhold:</i> Stabil arbeidskraft og høy kompetanse. Kompetanseheving mht norsk for medarbeidere med annet morsmål vies stor oppmerksomhet, og kun en fremmedspråklig ansettes ad gangen for å absorbere vedkommende i den gode og norskspråklige organisasjonskulturen. <i>Har utvalget snakket med beboer:</i> Ja ☒ Nei ☐ <i>Hva kom fram i samtale ?</i> Beboer meget fornøyd i stort, men maten har et mulig forbedringspotensial. Institusjonssjef Karlsen var fornøyd med at man samme dag hadde kommet til enighet med SYE om kontrakt, etter tre års forhandlinger. Økonomien i denne innebærer at to årsverk må fjernes, men driften likevel ikke vil være bærekraftig idet man vil spise ½ mill kr /år fra opparbeidede fond, samt at demensavdeling legges ned. SYE mener at demensavdelingsbehovet er dekket godt ved andre sykehjem. Dagens demenspasienter må dermed flyttes på. Noe som vil være svært uheldig, idet demenspasienter er særdeles vare for omplasseringer. Avtalen med SYE presiserer at omplassering vil SYE ta hånd om – men vil uansett innebære en utfordring for alle involverte. Mulig at dagens gode ordning med egne renholdere må endres til en modell der renholdstjenester kjøpes inn. Institusjonssjef stilte også spørsmål om dagens særdeles gode beboer- og pårørende-tilfredshet (Oslos beste) kunne opprettholdes under de nye og svekkede økonomiske rammer.

Karlsen reflekterte utvalgets egne samtaler mht at sykehjemmene holdes under tilsyn og revisjon av mange ulike organer og instanser. Disse har både overlappende mandat og betyr en betydelig tidsmessig håndteringsbelastning, særlig for et lite sykehjem. Karlsen foreslo at tilsynene for Kajalund samordnet seg bedre internt.

Under vår samtale med kultur-medarbeider ble det påpekt det problematiske i at mange ansatte ikke hadde innsikt i sjelsettende opplevelser blant de eldre beboerne (som krigen) og at dette burde vektlegges mer ved ansettelse og medarbeiderutvikling.

Resultatet av tilsynet og forslag til vedtak:

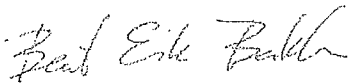
Dette var det nye utvalgets første tilsyn. Tid ble brukt på å sette seg inn i sykehjemmet, beboerne og dets virkemåte. Vi ble vist rundt.

Vedtaksforslag:

Kajalund har vært drivet innenfor dagens lover og regler med god margin. Strammere økonomi vil kunne endre dette, og vil måtte følges opp tett. Tilsynsutvalget undres over SYEs vurdering at demensdekningen i Oslo er god nok, og lurte på om bydelens inntakssystemer lurte SYE ved at betaler (bydelen) fristes til å systematisk velge billigste (dvs vanlige) sykehjemsplass. Behovet for demensplasser er derfor sannsynligvis større enn hva bydelens vedtak-statistikk indikerer. Kajalund synes å ha Oslos beste demensavdeling, og det er beklagelig at denne nå er besluttet nedlagt.

SYE bør vurdere om dagens tilsynsmodell for sykehjem kan strømlinjeformes, for eksempel ved klarere mandatfordeling mellom ulike revisjons- og tilsynsorganer og bl. vurdere felles besøk for disse.

Tilsynsutvalget for Silurveien sykehjem :

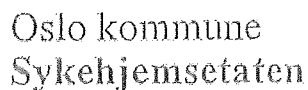
Bent Erik Bakken
Leder

Knut Riis (s)
Medlem

Eivind Moland (s)
Medlem

Kopi til: Ullern Bydelsutvalg v/UHSK
Bydelsadministrasjonen
Institusjonen v/Geir Karlsen
Tilsynets varamedlemmer

20
45

Bydel Ullern
v/bydelsdirektøren
Postboks 43, Skøyen
0212 OSLO

DATE 9/12/28
FILE NO. 100-4
SUBJECT 4
ATTN: 087-2

Date: 04.07.2012

Deres ref:

Vår ref (saknr):

Saksbeh:

Arkivkode:

201200003-55

Marianne Aas, 23433061

204

KAJALUND SYKEHJEM - RAPPORT FRA TILSYN 20.06.12

Viser til forslag til vedtak i rapport fra meldt tilsyn på Kajalund sykehjem 20.06.2012.

Bemerkning knyttet til bydelenes inntakssystemer må besvares av de rette instanser, i dette tilfellet de angjeldende bydelene.

Til bemerking om at Sykehjemsetaten bør vurdere dagens tilsynsmodell, henviser vi til at Sykehjemsetaten driver kontraktsoppfølging, samt har jevnlig kontakt med sykehjemmene. Sykehjemsetaten er ikke involvert i øvrig oppfølging og tilsyn utover dette.

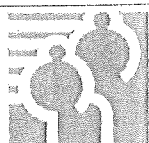
Sykehjemsetaten verdsetter den oppgaven tilsynsutvalgene utfører for å bidra til at tjenester i Oslo kommune drives i henhold til lov, forskrift og lignende.

Med hilsen

Per Johannessen
etatsdirektør

Ingrid Rohrer Rauten

Morten Gohn
områdedirektør

Sykehjemsetaten

Postadresse: Bes
Postboks 435, Sentrum Ner
0103 Oslo
E-post: postmottak@sye.oslo.kommune.no

Besøksadresse:
Nedre Slottsgt. 3

Telefon: 02 180
Telefaks: 23 43 30 09
Bankkto.: 1315.01.03295

~~44~~
21

48

7 22

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 26.07.2012

Saksmappe:
2012/16

Saksbeh:
Giske Edvardsen,

Arkivkode:
027.2

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/33	Ullern helse- og sosialkomitè	23.08.2012
12/21	Ullern eldreråd	23.08.2012
	Ullern bydelsutvalg	06.09.2012

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET MADSERUD SYKEHJEM 05.06.2012

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

”Rapport fra møte i tilsynsutvalget ved Madsrud sykehjem 05.06.2012 tas til etterretning”

Trykte vedlegg:

Rapport fra møte i tilsynsutvalget 05.06.2012

Ullern, 26.07.2012

Kari Andreassen
bydelsdirektør

Ullern bydel

27/6-12	12/29
915D	12
204	

– tilsynsutvalget for Smestadhjemmet, Madserud sykehjem og Øvre Skogvei bolig.

Protokoll fra møte i tilsynsutvalget ved Madserud sykehjem

– anmeldt tilsyn.

Dato for tilsynet: 5. juni 2012

Tilstede:

Fra tilsynsutvalget; Wenche Rustadli (H) og Liv Terjesen (eldrerådet) -medlemmer og leder Liv H Wiborg (V).

Fra Madserud hjemmet; Ledervikar Berit Alstad, assisterende kvalitetssjef Ida Lindqvist og Pilvi Laine-Hansen.

Tilsynet ble gjennomført ved først et møte med institusjonens fungerende leder, og de andre ansatte. Møtet ble etterfulgt av en runde på post 1 - korttidsavdelingen.

Tilsynsutvalgets merknader;

Siste tilsyn ved Madserud hjemmet som var 22. april 2012, var uanmeldt.

Det har også fra det tidligere tilsynet vært bemerket, at inngangspartiet kunne hatt noen penere bed. Det påpekte vi denne gangen også, selv om det var satt opp flotte krukker på hver side av dørene. Positivt at det var denne gangen satt opp et askebeger og det var ingen sneiper på bakken, slik tilsynet bemerket ved siste besøk.

Madserud sykehjem driftes av Norlandia og avtalen med kommunen er fornyet med virkning fra september og det var det glede over. Gledelig er det også at de nå får en sykepleier på hver post og en med særlige krav til kompetanse i fagteamet. Disse stillingene er nå utlyst, i tillegg kommer det en fysioterapeut til, slik at det blir til sammen to hele stillinger.

Hjemmet har også hatt 3 sykepleiestudenter i siste års praksis i 8 uker og de har en lærling som går på VGS – helse og sosial i Nydalen. I tillegg kommer elever fra samme skole som har praksis, en dag i uken.

Samordningsreformen er fortsatt en utfordring for sykehjemmet og presset på korttidsavdelingen er fortsatt stort. Det er fortsatt mange dårlige pasienter og mangelfull informasjon fra Diakonhjemmet. Sykehjemmet har fortsatt ikke fått til et samarbeidsmøte med sykehuset, men Diakonhjemmet har opprettet en samhandlingsavdeling.

25
57

Sykehjemmet har fått opplæring i komplisert sårstell og det sier tilsynsutvalget at når dette er nødvendig, kunne kanskje Diakonhjemmet holde pasientene en liten stund lenger?

Det er også et problem at legene på sykehuset beordrer medikamenter, men sender ikke med resept når pasienten utskrives. Det er ikke etisk forsvarlig at tilsynslegen skal skrive ut resept på medikamenter uten at han eller hun SELV har beordret disse. Det samme gjelder når pasienter utskrives til hjemmet, må sykehjemmet skrive ut de resepter som tilsynslegen mener er riktig.

Korttidsavdelingen har fått økt bemanning fordi det er så stort press. Det var på denne avdelingen tilsynsutvalget valgte å besøke og utvalget fikk muligheten til å snakke med flere. En av beboerne hadde korttidsopphold 14 dager og så var han 4 uker hjemme hos sin kone. Han tok opp med utvalget at han syntes det var underlig og «håpløst» at han når han var hjemme, kunne han ikke få hjelp til å gå på do, når han «måtte». Dette opptok ham sterkt.

Han ønsket å forlenge oppholdet, slik at han var på Madserud 3 uker og tre uker hjemme.

Utvalget snakket med mange beboere, to «unge» - rundt 60, som mente de hadde det bra. To blide damer av årgangen over dem, lurte veldig på hvorfor de var der og hva som hadde skjedd. Ass kvalitetssjef grep fatt i dette og forklarte dette hyggelig og rolig - for hvilken gang?

Aktivitør Rudi som er musiker, har løftet aktivitetstilbudet og han leder allsang og han synger individuelt med beboerne. Han har også inngått avtale med Tørteberg barnehage som kommer og synger sammen med og for beboerne.

Beboerne får ikke røyke på rommene, men alle avdelinger har terrasse/balkong. Men det hadde nok vært lettere for både beboere og ansatte om det også her, ble installert automatiske døråpnere og «rampe». Da ville de med rullestol mm kunne komme seg ut uten bruk av personalets tid. Tilsynet så dette i praksis ved besøket – en mann kom seg ikke ut på terrassen i rullestolen sin og rampen måtte også legges på manuelt.

Sykehjemmet har 25 faste demensplasser som er belagt med pasienter fra Frogner og Ullern bydel, pluss en rullerende demensplass. Alle plassene er belagt og det startes fra høsten opp med kursing i demensbehandling for de ansatte. Fysioterapeutene er flinke til å ta seg av de urolige og går mye tur i Frogner parken. Norlandia har som mål at alle skal ha frisk luft hver dag om så det bare gjelder å åpne et vindu.

Sykehjemmet har også startet opp LCP = Liverpool care pathway, som er et system for hvordan tiden i livets siste fase skal være – palliativ behandling. Ellers er fokus på ernæring og rehabilitering.

Det er en god atmosfære ved dette sykehjemmet. Styrer er gått ut svangerskapspermisjon og det er satt inn en midlertidig vikar - Berit Alstad. Hun er sykepleier og driver sykehotellet i Trondheim. Norlandia har gjort det slik, fordi avtalen med Oslo kommune for 6 nye år ble inngått nylig og etter at styrer var gått ut i svangerskapspermisjon.

Ullern 06.juni 2012

Liv H Wiborg (V)
leder av tilsynsutvalget

Wenche Røstadli (H)
medlem

Liv Terjesen (eldrerådet)
medlem

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 26.07.2012

Saksmappe:
2012/16

Saksbeh:
Giske Edvardsen,

Arkivkode:
027.2

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/34	Ullern helse- og sosialkomitè	23.08.2012
12/22	Ullern eldreråd	23.08.2012
	Ullern bydelsutvalg	06.09.2012

RAPPORT FRA MØTE I TILSYNSUTVALGET SMESTADHJEMMET 05.06.2012

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

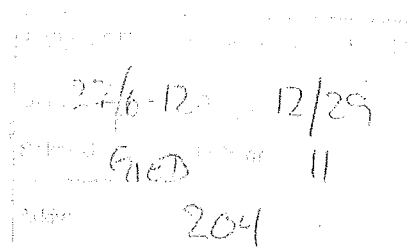
”Rapport fra møte i tilsynsutvalget ved Smestadhjemmet 05.06.2012 tas til etterretning”

Trykte vedlegg:

Rapport fra møte i tilsynsutvalget 05.06.2012

Ullern, 26.07.2012

Kari Andreassen
Kari Andreassen
bydelsdirektør

Ullern bydel

– Tilsynsutvalget for Smestad hjemmet, Madserud sykehjem og Øvre Skogvei bolig.

Protokoll fra møte i tilsynsutvalget ved Smestad hjemmet – anmeldt tilsyn.

Dato for tilsynet: 05. juni 2012.

Tilstede fra tilsynsutvalget;

Liv H Wiborg (V) leder, Wenche Røstadli (H) og Liv Terjesen (eldrerådet) medlemmer

Tilstede fra Smestad hjemmet:

Leder av institusjonen Ragnhild Lindgaard og avdelingsleder Inger Johanne Walstad ved post 3 og avdelingsleder Marianne Rogstad ved Serviceavdelingen.

Mens utvalget ventet på at leder kom oss i møte, hadde utvalget en prat med deltakere ved dagsenteret for Ullerntunet. De skulle på tur til Folkemuseet på Bygdøy og uttalte at de hadde det veldig bra, men at de jo gledet seg til Ullerntunet ble ferdig.

Tilsynsutvalgets merknader;

Helseetatens tilsyn er avsluttet og styrer fortalte at det ikke var noen avvik, men en merknad. Det var fortsatt slik at dokumentasjon i Gerica, kan forbedres. Rapporten vil nok ikke foreligge på en stund. Som en følge av revisjonsrapporten, kommer det to tannpleiere denne uken for å undervise personalet i tannstell og om hvordan avdekke karies mm.

Sykehjemsetaten har også plukket ut Smestad hjemmet til en I-A dag – sentral kursing - som styrer sier det er mange tilbud av. Særlig trekker hun frem kompetansen om demens på Ullevål.

Telefonledninger lå fortsatt rundt på gulvet i inngangspartiet, men installasjoner mente de var i slutfasen. Søppel er et stort problem nå pga streiken. De hadde den dagen forsøkt å få tak i bydelsoverlegen for å søke dispensasjon - uten å lykkes.

Tilsynslegen Pernille Bruusgaard avvikler ferie og slutter etter dette. I sommer vil legen som vikarierte i fjor også vikariere i år. Hjemmet har også en lege til i 50 % stilling. Medio august, kommer den nye tilsynslegen, han kommer fra Furusethjemmet som et ledd i interne organiseringer – slik utvalget forsto.

Etter forrige tilsyn fikk tilsynsutvalgets leder en henvendelse fra en pårørende som ikke kom i kontakt med sin mor. Telefonnummeret var feil, ingen åpnet når hun ringte for å komme inn og det var heller ingen i avdelingen til moren som tok telefonen. Klagen er sendt videre fra tilsynsutvalget.

Hendelsen skyldtes i flg Smestad hjemmet en rad av uheldige omstendigheter. Hjemmet har hatt møte med kvinnens døtre og saken er ute av verden fikk vi vite. Styrer sendte sine kommentarer til Sykehjemsetaten den 4. mai, men det er ikke kommet noen tilbakemelding.

Ellers fant utvalget det underlig at denne pårørende som også skrevet e-post til Smestadhjemmet, at heller ikke den ble besvart. Styrer Lindgaard opplyste slik utvalget forsto, at hun leste mail vanligvis en gang i uken. Utvalget har en oppfatning av at det er noe sjelden for en offentlig institusjon.

Det er sendt en purring til bygg- og vedlikehold i Sykehjemsetaten og til Omsorgsbygg som jo var på befarung sist i mai 2011.

Dette fordi det er altså fortsatt ikke laget automatisk døråpner eller rampe ut til terrassen. Det er uforståelig for tilsynsutvalget at det ikke er mulig å få til denne forbedringen, den ville jo være til glede for både beboere og ansatte.

Etter at vaskeriet ble nedlagt, har det også blitt en nedbemanning fra Sykehjemsetaten - gjeldende fra april. Det er blitt færre på renhold og dette medfører at pleiere selv må lage frokost til beboerne - dette gjorde renholderne tidligere. Dette medfører igjen et økt press på personalet og at frokosten er blitt forskjøvet til kl. 10.

Mer aktivisering har vært et problem, men er enklere om sommeren.

I forrige uke hadde de «Aktivitetsløype» og denne uken skal det i samarbeid med Lilleaker Lions, være sommerfest. På vei ut møtte utvalget aktiviteten Ovidia. Hun fortalte om flere konserter og aktiviteter i løpet en måned. Det holdes også pårørende møter hvor det informeres om hjemmets drift.

Tidligere tilsynsutvalg har kommentert at en post ble gjort om til korttidsavdeling. Nå er altså noen av plassene omgjort igjen til 6 rehabiliteringsplasser for Ullern Bydel og en korttidsplass for Frogner bydel. Dette er ikke foregått uten problemer og grenseoppgangene kan bli et problem.

I serviceavd er det nå tre stykker som skal avlegge norskprøve i Norsk nivå 2, som er laveste nivå for å utføre renhold.

Ferieavviklingen ser ut til å gå greit, de opplever at de kan velge i tilbud om vikarer, sykepleie- og legestudenter, ferdig utdannede sykepleiere er vanskeligere.

Utvalget var denne gang på besøk på demensavdelingen – post 4. Her var det langt roligere enn ved tidligere besøk og beboerne vi traff var blide og fornøyde. Tidligere satt beboerne på «rad» foran døren til heisen og det var mye roping. Her hadde avdelingsleder tatt grep og det satt ingen der nå, selv om hun fortalte at det var hyggelig at hun ofte hadde blitt møtt med applaus når hun kom på jobb.

Posten har en stor stue, men den er «kald» og det er ønskelig å få mulighet til å lage en skillevegg eller lignende og noe varmere farger mm. Et sanserom sto høyt på ønskelisten, slik det tidligere har vært et stort ønske å lage en sansehave og lettere tilgang til Bjørnbodammen.

Utvalget opplevde en interesse og en varm omsorg for de beboerne på demensavdelingen.

En kvinne hadde startet å kle av seg i stuen da utvalget kom inn. Dette ble på en omsorgsfull måte tatt hånd om av en mannlig pleier. Da det rundt pinse hadde vært så varmt, hadde avdelingen vært på «tur» til terrassen i 1.etasje og spist is.

Om det ikke er en skandale, så er det helt på grensen for dette, at rampen og døråpneren ut til terrassen enda ikke er på plass. Det er noe ved dette sykehjemmet som tilsynsutvalget ikke klarer å tolke. Er det litt slik at ansatte har «munnekurv» og at man er så opptatt av å presentere hjemmet så positivt av det er vanskelig å komme med forbedringer?

Det er også styrer som snakker mest selv om de andre er til stede.

Det er en forskjell i «atmosfæren» mellom disse to sykehjem – det er helt annerledes å gå fra Madserud til Smestadshjemmet. Men de beboere vi snakket med sist var fornøyd og styrer selv kunne godt tenke seg å bo der hvis hun trengte pleie.

Ullern 06. juni 2012

Liv H Wiborg (V), leder, Wenche Røstadli (H), Liv Terjesen (eldrerådet) medlemmer

5832

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 16.08.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/24	Ullern eldreråd	23.08.2012

SYNLIGGJØRING AV ULLERN ELDRERÅD

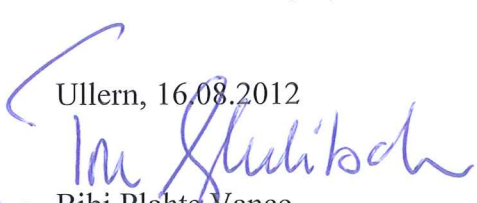
Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksfremstilling

Ullern eldreråd ved rådets leder ønsker nettsidene til Ullern eldreråd bedre tilgjengelig for eldrerådets målgruppe. Ullern eldreråd vil i samarbeid med bydelsadministrasjonen arbeide for å bedre eldrerådets nettside og å gjøre den enklere tilgjengelig. Eldrerådets leder gir ytterligere informasjon i møtet.

Ullern, 16.08.2012

for
Bibi Plahte Vance
leder

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 16.08.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/25	Ullern eldreråd	23.08.2012

FNS INTERNASJONALE ELDREDAG 01.10.2012

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering. Eldrerådets medlemmer oppfordres til å delta.

Saksfremstilling

Byråden for eldre invitere inntil 1000 gjester til Rådhuset 1. oktober for å markere FNs årlige eldredag. Invitasjonene sendes ut i løpet av august.

Lokal påmelding skjer til rådets sekretær.

Ullern, 16.08.2012

fr
Bibi Plahte Vance
leder

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 16.08.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/26	Ullern eldreråd	23.08.2012

VERN FOR ELDRE - ÅRSMELDING 2011

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksfremstilling

Den byomfattende tjenesten som skal hjelpe mennesker over 62 år som blir utsatt for vold og overgrep i hjem eller institusjon, mottok 19 meldinger om overgrep i Bydel Ullern. I Bydel Ullern kom det så mange som 52 meldinger, noe som foruten Frogner's større innbyggertall kan skyldes at Vern for eldre har jevnlig møter med hjemmesykepleien i Bydel Frogner.

Eldrerådets leder orienterer ytterligere i møtet.

Trykte vedlegg:

Vern for eldre, årsmelding 2011

Ullern, 16.08.2012

for *Bibi Gleditsch*
Bibi Plahte Vance
leder

Oslo kommune
Storbyrådelingen
Vern for eldre

ÅRSMELDING 2011
VERN FOR
ELDRE

VERN FOR ELDRE

TELEFON: 800 30 196
BESØKSADR.: OSCARSGATE 36 A, 0258 OSLO
www.vern-for-eldre.no

INNOLD

- 14 6.1 Mottatte meldinger
- 15 6.2 Opprettede saker
- 15 6.3 Typer overgrep i meldingene
- 16 6.4 Hvem som er overgriper
- 16 7. Oppdrag
- 17 7.1 Utførte oppdrag
- 17 7.2 Oversikt over oppdrag i 2011
- 18 8. Prosjekt Vern for eldre – Nasjonal kontakttelefon
- 19 9. Mediedekning

FORORD

Vern for eldre er en bymøtende tjeneste som skal hjelpe mennesker over 62 år som blir utsatt for vold og overgrep i hjem eller i institusjon. Virksomheten startet i år 2000.

Vår hovedoppgave er å forebygge og redusere omfanget av vold og overgrep mot eldre. Gjennom helsefremmende tilærning kan den eldre styrkes i en vanskelig livssituasjon. Personer settes bedre i stand til selv å se sin livssituasjon og bli bevisst den volden han/hun er utsatt for. Gjennom kunnskap, hjelp og støtte kan den eldre få til en endring i livet, slik at volden kan opphøre.

I Oslo er det 88 926 mennesker over 62 år [Statistisk sentralbyrå 2010]. Med utgangspunkt i internasjonale studier og kliniske erfaringer fra Norge kan vi anslå at fire til seks prosent av eldrebefolkningen har vært utsatt for vold og overgrep årlig [WHO 2008, NKVTS 2007]. Det utgjør mellom 3 557 – 5 335 eldre personer i Oslo.

En av våre viktigste oppgaver er å overføre kunnskap til andre deler av hjelpeapparatet for å styrke dem i å avdekke volden, hjelpe den eldre og iverksette forebyggende tiltak. Det er viktig for samfunnet å avdekke volden og synliggjøre omfanget av overgrep mot eldre. Vern for eldre skal bidra til å spre kunnskap om problematikken til samfunnet generelt. Vern for eldre har derfor bistått med informasjon til en kvalitativ studie om eldre livssituasjon og trygghet i hverdagen, med spesielt fokus på erfaringer med vold og overgrep [NKVTS 2011].

Vern for eldre har siden desember 2008 drevet Vern for eldre – Nasjonal kontakttelen. Gjennom denne tjenesten er det mulig å nå ut til hele landet med råd og veiledning i vold og overgrepssaker. Prosjektet er finansiert av Helsedirektoratet. Nasjonal kontakttelen skal vurderes som en permanent ordning i 2012 [Justis- og beredskapsdepartementet 2012].

Elleve år er gått. Vern for eldre har gjennom sitt arbeid i disse årene vært med på å gjøre vold og overgrep mot eldre mer synlig. Det er et utfordrende og viktig arbeid som gjøres, og vi står foran mange og store oppgaver i årene som kommer. Når vi fra januar 2012 skal inn i ny etat, Helseetaten, ser vi for oss nye samarbeidspartnere som kan bidra til et sterkere fagmiljø og som kan være positivt for videreutviklingen av Vern for eldre som tjeneste.

Oslo, 28.02.2012

STORBYAVDELINGEN

De

Øyvind Brådaalen
Avdelingsdirektør

VERN FOR ELDERE

Synøve Minde

Synøve Minde
Seksjonssjef

ANSATTE I VERN FOR ELDERE

SYNØVE MINDE
Seksjonssjef
tlf. 900 68 038
synove.minde
@hel.oslo.kommune.no

KRISTIN BY ADELER
Fagkonsulent / prosjektleder
tlf. 468 60 034
kristin-by.adeler
@hel.oslo.kommune.no

ELEN FOSHEIM BOGSTAD
Fagkonsulent
tlf. 900 66 748
elen.fosheim.bogstad
@hel.oslo.kommune.no

GRYR SCHEIE
Fagkonsulent
tlf. 922 36 075
gyri.scheie
@hel.oslo.kommune.no

HEGE JØRGENSEN
Fagkonsulent
tlf. 900 65 759
hege.jorgensen
@hel.oslo.kommune.no

SIRI HOMELIÉN
Fagkonsulent
tlf. 982 20 106
siri.homelién
@hel.oslo.kommune.no

SISSEL BARKENÆS
Fagkonsulent
tlf. 982 20 104
sisse.barkenæs
@hel.oslo.kommune.no

1. INNLEDNING

Vern for eldre er et ressursenter om vold og overgrep mot eldre mennesker over 62 år. Tjenesten er et av kommunens trygghetsskapende tiltak for eldre. Sammen med andre eldre selv, pårørende, hjelpeapparatet og andre som er involvert søker vi å finne frem til hvordan den vanskelige livssituasjonen best kan løses.

Fremdeles er overgrep mot eldre en av de mest skjulte formene for overgrep i Norge. Temaet er tabubelagt og for mange svært vanskelig å snakke om. En viktig oppgave Vern for eldre har er å spre kunnskap og å gi råd og veiledning om vold og overgrep mot eldre.

Ressurssenteret fikk i desember 2008 tildeelt prosjektet Vern for eldre - Nasjonal kontaktelefon. Det er utarbeidet et elektronisk opplæringsprogram i 2011 som reiser seg mot helsearbeidere og har som mål å dyktiggjøre hjelpeapparatet i arbeidet med eldre som er utsatt for overgrep. Programmet er vurdert og anbefalt av NKVTS (Nasjonalt kunnskaps-senter om vold og traumatisk stress). Det har også i 2011 vært en økning i henvendelser til Nasjonal kontaktelefon. Varier utdrettet informasjonsarbeid fra Vern for eldre - Nasjonal kontaktelefon ser ut til å gi resultater.

Å arbeide for og med eldre mennesker som har opplevd vold og overgrep er ofte en tidkrevende prosess. Kompetanse, trygghet, tillitt, allianse og tid er stikkord for å få til gode løsninger i den enkelte sak. Vår viktigste ressurs her er de ansatte.

I 2011 innførte Vern for eldre Klient- og resultatstyrt praksis (KOR). Dette er en metodisk tilnærming som er anerkjent internasjonalt og i Norge. KOR sikrer brukermidvirkning og øker sjansen for et mer vellykket resultat. Målet er at fagkonsulenten sammen med klienten skal finne løsninger og få til endringer. En felles målorstelse innad i organisasjonen er viktig for at den enkelte medarbeider skal kunne gjøre et godt arbeid og være med på å videreutvikle tjenesten. Et av målene er å gjøre personer over 62 år i Oslo kjent med Vern for eldres tilbud.

Vi har de siste årene jobbet kontinuerlig med å komme i kontakt med ulike arenaer hvor eldre med etnisk minoritetsbakgrunn møtes. Utfordringene har vært å finne de riktige arenaene. Vi vurderer at det er behov for et tettere samarbeid med flere instanser som jobber med samme målgruppe i kommende år. For å nå eldre og gjøre tjenesten tilgjengelig for flere, har vi oversatt informasjons-brosjyren om Vern for eldre til engelsk, og lagt denne ut på våre nettsider.

I årene fremover vil Vern for eldre arbeide for å synliggjøre vårt arbeidsområde overfor beslutnings-takere og gjøre tjenesten enda bedre kjent for det offentlige hjelpeapparatet. Vi ønsker å videreutvikle vår kompetanse og formidle denne videre til samarbeidspartnere i hjemmetjenesten og i institusjoner som møter eldre som er i en vanskelig livssituasjon. I 2011 har Vern for eldre hatt mange informasjons-veilednings- og undervisningsoppgjør. Vi har informert om tjenesten i ulike arenaer som eldre bruker, og vi har veiledet helsepersonell i bydelene om overgrep mot eldre. Vern for eldre har invitert bestillerkontoret i bydelene til samarbeid, og har hatt møter med noen av disse. Vi har også hatt undervisningsoppgjør på høyskoler for studenter på bachelor-, videreutdannings- og masternivå.

I 2011 har det vært to viktige bidrag innen forskning om eldre vold i Norge. Astrid Sandmoe disputerte våren 2011 (Uio 2011). Hennes studie undersøker hvordan hjemmesykepleien avdekker overgrep mot eldre og hvordan de intervensjoner når de har mistanke om overgrep. Wenche Jonassen fra NKVTS leder en kvalitativ studie om eldres livssituasjon og trygghet i hverdagen, med spesielt fokus på erfaringer med vold og overgrep. Det er i løpet av 2011 gjennomført 30 intervjuer med eldre som har vært utsatt for

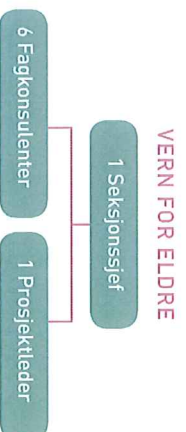
grove krenkelser, vold og overgrep, og som har fått bistand fra Vern for eldre i Oslo eller Bærum. Fagkonsulent Siri Homellen avsluttet sin master-oppgave våren 2011. I hennes kvalitative studie har eldre som har vært utsatt for overgrep blitt intervjuet om hvordan de vurderer hjelpen fra Vern for eldre.

Det er mange ulike temaer som rører seg innen fagfeltet eldre vold. Kompleksiteten synliggjøres og viser betydningen av at mange nivåer i samfunnet tar stilling til overgrep mot eldre mennesker.

God lesning!

2. ORGANISERING

Vern for eldre er et byomfattende tilbud, organisert i Storbymedlingen frem til 31.12.2011. Kontoret ligger i Oscarsgate 36 A. Vern for eldre har totalt 7 stillingshjemler, derav 6 fagkonsulenter og 1 seksjonssjef. Fagkonsulentene som arbeider i Vern for eldre i dag har bakgrunn som sosionom eller sykepleier med kompetanse innen vold og overgrep, psykisk helse, aldersdemens, familieterapi, veiledning, prosjektledelse og helsefremmende arbeid. En fagkonsulent har permisjon fra sin stilling, og er ansatt som prosjektleder i Vern for eldre - Nasjonal kontakttelefon.

3. DEFINISJON OVERGREP

Overgrep mot eldre er en enkelt eller gjentatte handlinger eller mangel på riktige handlinger som skjer i et hvert forhold hvor det er forventning om tillit, og som forårsaker skade, nød eller lidelse for en eldre person (Action on Elder Abuse 1995).

Vern for eldre registrerer ulike former for overgrep. Overgrepene kan være av fysisk, psykisk, økonomisk/materiell, seksuell eller strukturell art (NKVTS 2011). Erfaringene viser at det ofte er snakk om flere typer overgrep samtidig.

FYSISKE OVERGREP

Påføring av smerte eller skade, bruk av fysisk eller medikamentell tvang/begrensning. Det er et fysisk overgrep når den eldre for eksempel blir påført slag, spark, blir holdt tilbake eller ved bruk av tvang.

PSYKISKE/EMOSJONELLE OVERGREP

Påføring av mental smerte. Det er et psykisk og emosjonelt overgrep når den eldre blir påført angst, smerte eller stress ved verbale eller non verbale handlinger.

SEKSUELLE OVERGREP

Enhver form for uønsket seksuell kontakt. Det er et seksuelt overgrep når den eldre for eksempel blir utsatt for verbal seksuell trakassering, uønsket fysisk kontakt eller voldtekt.

ØKONOMISKE/MATERIELLE OVERGREP

Ulovlig eller urettmessig bruk av den eldre midler, eiendeler eller ressurser. Det er et økonomisk/materiell overgrep når den eldre for eksempel blir utsatt for tyveri, utpressing, materielle ødeleggelser eller salg av eiendeler.

STRUKTURELLE OVERGREP

Organisering av tiltak i offentlig og privat tjeneste som fører til at den eldre liv, helse og sikkerhet ikke blir ivarett. Det er et strukturelt overgrep når den eldre for eksempel ikke får tilstrekkelig helsehjelp.

4. "JEG HAR HOLDT UT DETTE SÅ LENGE, MEN NÅ VIL JEG IKKE MER..."

I 2011 avsluttet jeg min masterutdanning i helsefremmende arbeid. Jeg intervjuet syv eldre som har vært utsatt for overgrep og som har fått hjelp fra Vern for eldre. Fortellinger og historier fra den eldre kan bidra til å utvide vår forståelse i forhold til den etablerte kunnskapen vi har. Den enkeltes fortelling er unik, og det er nettopp det unike vi må få tak i når eldre som er utsatt for vold og overgrep skal hjelpes.

I denne artikkelen vil eldres fortellinger vektlegges for å utvide forståelsen av volden og samarbeidet mellom den eldre og Vern for eldre. Fortellingene viser at det kan være vanskelig å be om hjelp, men også at det kan være vanskelig å hjelpe. De eldre beskriver hvorfor spisskompetanse om vold er viktig når de skal hjelpes. Fortellingene er hentet fra egen og andres kvalitative forskning (Sandnøe 2011, Homøien 2011, Solhaug 2007) og fra Vern for eldres kliniske arbeid med eldre.

DET KAN VÆRE VANSKELIG Å BE OM HJELP

Når eldre blir utsatt for overgrep kan det ta tid før den enkelte åpner seg og søker hjelp. Det kan være skammen eller skyldfølelsen som gjør det vanskelig med åpenhet.

"Jeg sa veldig lite. Fortalte det ikke til noen. Jeg synes det var flaut at jeg roftet meg bort i en mann som var så håpløs."

Å være overgrepsutsatt kan oppleves som noe utenfor det normale. Det er få personer å dele opplevelsene med. Men det kan også være vanskelig for den eldre å erkjenne at handlingen fra eget barn eller ektefelle er overgrep. Når volden skjer i nære relasjoner kan den eldre normalisere eller omdefinere handlingene.

"Vi har vel blitt lurt litt økonomisk. Jeg vil ikke kalle det overgrep. For han har jo vært snill innimellom, og hjelpsom. Så jeg vil ikke kalle det direkte overgrep".

Som forelder anerkjenner den eldre sine barn, også når de blir overgripere. Når en sønn eller datter har problemer, er det vanskelig å sette de nødvendige grensene fordi det kan innebære nye problemer for barnet.

"Jeg vil ikke anmelde ham fordi at jeg orker ikke å tenke på at han skal sitte i en fengselscelle".

Den eldre erkjenner seg av at handlingene som påfører dem smerte eller skade, faktisk er overgrep, kan komme gradvis eller plutselig. Erkjenningen kan utløses av en enkelt hendelse eller som resultat av en langvarig prosess.

"Det var hardt å ta beslutningen. Det var veldig hardt. Jeg tenkte på det masse og holdt det for meg selv. Og jeg tenkte som så, at jeg har holdt ut så lenge med dette livet hans, at nå vil jeg ikke mer. Men så innså jeg at den tiden jeg har igjen å leve, den tiden vil jeg ha fred og ro!"

FAGARTIKKEL AV:
SIRI HOMØIEN, SYKEPLEIER, MASTER I HELSEFREMMEDE ARBEID,
VIDEREUTDANNING I DEMENS OG PROSJEKTTLEDELSE,
VERN FOR ELDERE
siri.homøien@hel.soslo.kommune.no

Volden gjør noe med den eldre som menneske. Alvorlig vold over tid kan bryte personen ned, volden isolerer og kan gjøre den eldre ensom. For noen blir livet preget av konstant ubehag, frykt og uforsigbarhet, sårbarhet og underkastelse.

"Han fortalte meg hver eneste dag, i en time, halvannen, to, av og til hele tiden, han terpet og terpet på det at jeg var senil og sinnsyk. Opp og opp igjen. Etter hvert så begynte det å gå inn på meg. Jeg begynte å tro på det han sa."

"Vi var jo sammen hele tiden etter at vi ble pensjonister. De siste to årene var et fullstendig helvete, og jeg sa flere ganger til ham at det hadde vært best for ham at han skaffet seg egen leilighet. Jeg kastet ham ut hele tre ganger, men han kom tilbake. Han tok over mer og mer. Til slutt så hadde han totalkontroll. Jeg fikk nesten ikke møte min familie eller mine venner. Hvis jeg skulle ut og møte mine venner så skulle han alltid være med. Han var svært sjalu."

Volden kan gi alvorlige konsekvenser og når overgrepene skjer i høy alder kan aldringen gi helsemessige og sosiale utfordringer. Den eldres krefter strekker ikke til og handlingsrommet påvirkes og begrenses.

"Det er rett og slett for sent å begynne på nytt."

Personen blir avhengig av hjelp fra andre.

DET KAN VÆRE VANSKELIG Å HJELPE

Få mennesker har opplevd å bli utsatt for overgrep, og felles erfaring mangler. Derfor er det også vanskelig å dele historien, også med de nærmeste, med frykt for å ikke bli forstått eller trodd.

"Jeg har mange gode venner, men vi snakker ikke så mye om det. Jeg har en anerkennelse om at de er redder for hva de skal synes. Det er dessuten ikke alle du stoler på, selv om du har gode venner så er det ikke alle du utleverer det til."

"De sier at de ikke skjønner at jeg kan leve med en datter som er så fæl. Men man må jo leve med det."

Dessuten vil tilgangen på nære relasjoner ofte avta i eldre år da venner eller familie faller fra eller sykdom rammer.

"Jeg har hatt så mange gode venninner, men de dør fra meg."

Tilitt er en forutsetning for å få gitt hjelp. Familiereasjoner og vennskap innebærer som regel etablert tilitt. Mange eldre har også tilitt til helsepersonell, som for eksempel sin fastlege. Når den eldre velger å være åpen om sine problemer til personer de har tilitt til, erfarer de manglende kunnskap og forståelse om overgrepene. Den eldre trekker frem avmaktstilstanden som oppstår når de får velmenende råd i forsøk på å hjelpe.

"Vennene mine sa det, ja familien min også. Og legen min sa til meg, bare lytt.

Jeg har ingen muligheter til å flytte. Jeg orker ikke tanken."

"Jeg opplever ikke støtte fra legen min. Jeg hadde tilitt til ham, ja før. Men da jeg endelig hadde tatt mot til meg å fortelle om mine problemer, så sa han at det er jo mange eldre som har problemer. Så snakket vi ikke mer om det"

I en nylig avsluttet doktorgradsavhandling viser det seg at mange sykepleiere i hjemmetjenesten opplever det som vanskelig å avdekke overgrepene og få gitt adekvat hjelp (Sandnøe 2011). Studien synliggjør at klinisk erfaring og kunnskap om overgrep mot eldre er avgjørende for å kunne identifisere overgrepene og gi hjelp. Studien konkluderer med et behov for retningslinjer for å kartlegge og identifisere overgrep mot eldre, og etterlyser en omsorgskultur som støtter personale i slike etiske komplekse saker som overgrep som eldre ofte er.

HVA DEN ELDERE SIER OM HJELPEN FRA VERN FOR ELDERE

Vern for eldre er avhengig av at den eldre selv eller andre melder fra om overgrepene og behovet for hjelp. Vi kjenner ikke våre klienter fra før, og tilitt er derfor ikke etablert. Hvordan kan da fagkonsulenten i Vern for eldre etablere tilitt og danne allianse med den eldre? I min studie kommer det frem at fagkonsulentens kompetanse i overgrep mot eldre i seg selv vekker tilitt hos den eldre. Spisskompetansen kan virke normaliserende på det unormale og dermed reduserer skammen. Den eldre vet at Vern for eldre hjelper flere som har lignende problemer.

"Fagkonsulenten vet hva hun snakker om, og hun kjenner kanskje problemer av ulik art på en annen måte enn det jeg gjør."

Noen ganger har den eldre egne løsningsstrategier og trenger støtte på egne handlingsvalg i forhold til overgrepene

"Hun er helt enig med meg at det er på tide å sette foten ned. Og der skal du stå, sier hun. Ja, jeg synes jeg får veldig god støtte."

Den eldre beskriver hvordan en ikkedømmende dialog med fagkonsulenten kan opprette en følelse av verdi.

"Hun var så behagelig og brukte et medmenneskelig språk og viste sånn forståelse for mine problemer. Bare det at fremmede offentlige personer bryr seg om min vanskelige livssituasjon, det i seg selv er en stor opplevelse."

Når eldre som er utsatt for overgrep har hjelp fra flere instanser, kan det være behov for å koordinere tjenestene.

"Og så ringte fagkonsulenten til boligkontoret og ba om et møte. Hun sa at vi kom begge, og at jeg kanskje ville ha med meg andre som jeg tenkte var aktuelle. Jeg tok med meg en kamerat, for liksom å føle meg litt tryggere."

Vern for eldre kan være initiativtakere og koordinerende instans på bakgrunn av spesialkompetansen om aldring, vold, sikkerhets- og trygghetskapende tiltak. På den måten skapes større kontroll og forsikring for den eldre. Opplevelse av mestringskap kan bidra til at en tilpasser seg en ny virkelighet og blir i stand til å se forskjelt på det en må leve med og det en selv kan være med på å endre (Schiele 2010).

Gjennom den eldres fortellinger har vi fått nærmere innsikt i og forståelse for betydningen av kunnskap og kompetanse om vold og overgrep mot eldre. Den eldre trenger hjelpere som lytter og dekker deres opplevelser, som støtter og som hjelper den eldre til å finne nye veier for å få til varig endring eller løsninger.

REFERANSER

- Homøien, Siri 2011. Meningsdannelse i fellesskap... om sosial støtte til eldre som utsettes for overgrep. Høgskolen i Vestfold. www.vern-for-eldre.no
- Sandnøe, Astrid 2011. Older people at risk of being abused by someone close to them – A qualitative study of community care services in Norway and Australia. Universitetet i Oslo.
- Schiele, Gyri 2010. Overgrep har ingen aldersgrense. Bivrost, 4. s. 8-11.
- Solhaug, Astrid 2007. Men det er vel ikke egentlig overgrep? En studie av eldre som er utsatt for overgrep i familien. Universitetet i Oslo.

49

FORSKNING 2011:
ASTRID SANDMOE HAR I 2011
VÆRT ENGASJERT SOM
PROSJEKTMEDARBEIDER VED
NASJONALT KUNNSKAPSENTER
OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS
(NKVTS), FRA JANUAR 2012 ER
HUN ANSAT VED HOGSKOLEN I
TELEMARK, AVDELING FOR HELSE
OG SOSIALFAG.

AHANDLINGEN BLE FORSVART
FOR GRADEN PHD 15. JUNI 2011
VED AVDELING FOR SYKEPLEIE-
VITENSKAP, INSTITUTT FOR
HELSE OG SAMFUNN, MEDISINSK
FAKULTET, UNIVERSITETET
I OSLO, VEILEDER PROF.
MARIT KIRKEVOLD.

Astrid.Sandmoeh@hi.no

5. ELDERE SOM UTSETTES FOR OVERGREP FRA PERSONER I SITT NÆRMILJØ

Avhandlingens tittel er: "Eldre som utsettes for overgrep fra personer i sitt nærmiljø. En kvalitativ studie med fokus på hjemmesykepleiens praksis i Norge og Australia".

Det er flere årsaker til at Sandmo ble engasjert i dette temaet. For det første opplevde hun som sykepleier at hun ikke hadde tilstrekkelig kunnskap og kompetanse for å håndtere mistenkte overgrepssaker hos eldre pasienter som ble innlagt på medisinsk avdeling. For det andre erfarer hun som sykepleier at verken utdanningssystemet eller praksisfeltet hadde tilstrekkelig fokus på overgrepssaker. Gjennom studentenes beskrivelser av praksiserfaringer, skjønte hun at det ikke ble tilstrekkelig utredet der det var mistanke om overgrep. Dermed ble også den videre opplæringen mangelfull. For det tredje opplevde hun det som provoserende at de nasjonale handlingsplanene om vold i nære relasjoner, ikke inkluderte eldre voksne som målgruppe. Dette var årsaken til at Sandmo i 2003 skrev masteroppgave om hvordan standardiserte skjemaer og andre verktøy kunne hjelpe sykepleiere i praksis til å identifisere eldre brukere av tjenesten som man mistenkte var utsatt for overgrep. Resultatene fra masteroppgaven avdekket at det var for lite kunnskap, og at overgrepssaker ble representerte svært komplekse og krevende problemstillinger for hjelpeapparatet. Dette inspirerte til videre fordybning av temaet gjennom doktorgradstudier.

Sandmo påpeker i sin avhandling at eldre som utsettes for overgrep er sårbare i forhold til helsevikt og redusert livskvalitet. I Norge antas det at 22 000 mennesker over 65 år utsettes for en eller flere typer overgrep. Det er grunn til å tro at kun en mindre del av ofrene blir oppdaget.

I perioden 2006-08 intervjuet Sandmo 52 sykepleiere og 10 pleiere i hjemmesykepleien om hvordan de håndterte mistenkte overgrepssaker og hvilken handlingsberedskap tjenesten hadde. Intervjupersonene kom fra samtlige fylker i Norge. I tillegg gjorde Sandmo ett års feltstudier i Sør-Australia og intervjuet 10 pleiere i hjemmesykepleien i organisasjonen Helping Hand Aged Care. Studien viser at hjemmesykepleien i begge land har utfordringer knyttet til utvikling og kvalitetssikring av tjenestene til eldre ofre for overgrep.

I Norge kom det fram at den enkelte pleiers interesse, kunnskap og engasjement er avgjørende for om overgrep blir oppdaget. Hjemmesykepleien hadde ingen rutiner eller prosedyrer for utredning eller håndtering av overgrepssaker. En viktig forutsetning var om lederen involverte seg og tok aktivt del i avgjørelsen. Uten en engasjert leder var det vanskelig for individuelle pleiere å håndtere slike saker.

Hjemmesykepleien opplever at det er en utfordring å håndtere kompliserte overgrepssaker.

De etterlyser samarbeid med andre deler av helse- og sosialtjenesten, og spesielt med fastlegene som sjelden ville bli involvert. Vern for eldre er etablert i Oslo og Bærum, men de øvrige 428 kommunene har ikke en slik spesialisert tjeneste. Intervjupersonene som arbeidet i områder hvor Vern for eldre var etablert, opplevde at de hadde en "back up" ved at de visste de kunne kontakte tjenesten for råd og veiledning. Flere saker hvor Vern for eldre var lurt involvert ble brukt som eksempler fra intervjupersonen på hvor viktig dette tilbudet var. Det var også en større bevissthet om problemområdet overgrep hos dem som arbeidet i Oslo og Bærum enn ellers i landet. Unntaket var en kommune på sørøstlandet som hadde hatt flere prosjekter om vold i nære relasjoner, hvor de også hadde fokusert på eldre.

Intervjupersonene i disse kommunene redegjorde for at de hadde oppdaget flere overgrepssaker enn det intervjupersonene i de øvrige kommunene gjorde.

I Sør-Australia har de også etablert en spesialisert tjeneste for eldre overgrepsofre som kalles Aged Right Advocacy Service. Denne tjenesten arbeider etter mye av det samme konseptet som Vern for eldre. Studien til Sandmo viser hvor viktig en slik spesialisert tjeneste er for å veilede og støtte det kommunale tjenesteapparatet i å håndtere overgrepssaker. I tillegg var det nødvendig at konsulentene ved disse kontorene i kompliserte saker gikk inn som koordinører når for eksempel overførmyndighet eller andre etater og tjenester måtte trekkes inn.

Australia har det siste tiåret utarbeidet handlingsplaner for å utvikle tjenestetilbud til eldre ofre.

Sandmo påpeker i sin avhandling at norske myndigheter må mer på banen for å rette fokus på overgrep mot eldre gjennom offentlige kampanjer, handlingsplaner og ved å sikre at det etableres en spesialisert tjeneste i kommunene etter modellen Vern for eldre i Oslo og Bærum. Dessuten må utdanningsystemene styrke fokuset på overgrepssaker, spesielt i forhold til eldre. Sentrale myndigheter må ansvarliggjøre helse- og sosialtjenesten til å samarbeide bedre om å gi hensiktsmessige tjenester til eldre ofre for overgrep.

6. STATISIKK

6.1. Mottatte meldinger

Bydeler	2010	2011
Alna	23	30
Bjerke	10	18
Frogner	52	45
Gronud	15	18
Grünerløkka	12	39
Nordre Aker	12	12
Sagene	10	7
St.Hanshaugen	21	10
Sløyver	14	7
Søndre Nordstrand	12	12
Ullern	19	8
Vestre Aker	21	17
Østensjø	33	21
Nordstrand	32	29
Gamle Oslo	28	23
Totalt for Oslo	314	296
Ukjent	13	14
Utenbys	118	167
Totalt	445	477

Alle nye henvendelser om overgrep Vern for eldre mottar, registreres som meldinger. Den største økningen i antall meldinger ser vi i Bydel Grünerløkka. Dette kan forklares med at Vern for eldre har hatt jevnlig veiledning med hjemmesykepleien gjennom hele året. Hjemmesykepleien har blitt godt kjent med Vern for eldre og bruker derfor tjenesten aktivt. I Bydel Frogner har vi jevnlig møter med besitterkontoret, noe som kan forklare den høye meldingsandelen.

Det har vært en nedgang på 18 meldinger i Oslo. Vern for eldre ble pålagt å holde en fagkonsulentstilling vakant i 2011, og har derfor ikke hatt samme kapasitet til informasjonsarbeidet. Erfaringen er at informasjon om tjenesten krever kontinuitet og må gjenåas.

Det har vært en økning i antall meldinger utenbys. Vern for eldre - Nasjonal kontaktlefon har fra 2008 kontinuerlig utforsket nye arenaer for helseopplysninger, for eksempel gjentatte lokalavisannonser til informasjon gjennom helseopplysningskanalen HviltePuls.

6.2. Opprettede saker

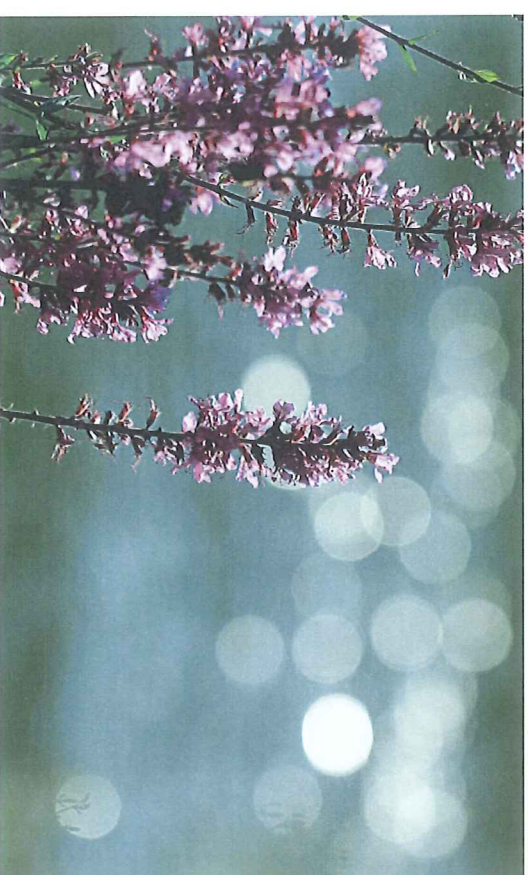
År	2010	2011
Saker	149	134

Når Vern for eldre får en melding om overgrep mot eldre, får den som henvender seg tilbud om råd og veiledning på stedet. I de tilfellene hvor eldre ønsker hjelp fra Vern for eldre og vi inngår et samarbeid, opprettes sak. Nedgangen i antall saker i 2011 henger sammen med færre meldinger i Oslo. En sak innebærer et samarbeid med den eldre som kan vare over tid. Den eldre tilbys samtaler og Vern for eldre kan ha en koordinerende funksjon eller ta initiativ til nettverksmøter. Samtalene og møtene foregår i den eldres hjem, i våre lokaler eller hos andre samarbeidspartnere.

6.3. Typer overgrep i meldingene

Type overgrep	Antall 2010	Prosent	Antall 2011	Prosent
Psykisk	373	50	424	50,5
Økonomisk	148	20	171	20
Fysisk	145	19,5	167	20
Strukturelle overgrep	55	7,5	61	7
Vet ikke	20	2,5	12	1,5
Seksuelle	2	0,5	6	1
Totalt	743	100	841	100

Avvik fra antall meldinger skyldes at en person kan være utsatt for flere typer overgrep. Andelen seksuelle overgrep har steget noe og kan ha sammenheng med mediadekningen i år 2011 (se kap. 9).

6.4. Hvem som er overgriperen

Overgriperer (prosent av meldingene)	2010	2011
Sønn	17	20
Datter	12	12
Ektefelle / samboer mann	8	9
Ektefelle / samboer - kvinne	5	3
Øvrig familie	4	5
Personen selv (manglende egenomsorg)	10	6
Offentlig tjenesteyter (hjemmehjelp)	5	3
Offentlig tjenesteyter (institusjon)	5	4
Nabo	7	5
Andre	7	8
Barn/barn	3	3
Venn/venninne	2	3
Det offentlige system	12	17
Det private system	3	2

Begrepet overgriper brukes der det har utviklet seg et forhold mellom to mennesker der den ene er offer for den andres overgrep. En overgriper er den som utøver overgrep. Ofte vil hjelp til overgriper bety hjelp til offeret.

I forhold til 2010 har det vært små endringer i hvem som er oppgitt som overgriper. Det er fortsatt sønner og døtre som toppet statistikken. Den hyppigste problemstillingen hos overgriper er rusavhengighet og psykiatri. Vern for eldre forsøker å komme i dialog med overgriper for å hjelpe vedkommende inn i sitt hjelpesystem. I disse sakene er to fagkonsulenter aktive for å ivareta begge parter.

7. OPPDRAG

I tillegg til det direkte klientrettede arbeidet samarbeider Vern for eldre med ulike instanser. Vi underviser og veileder helsepersonell om overgrep mot eldre for å gjøre tjenestene i bedre stand til å identifisere overgrepene og samtale med den eldre som er utsatt for overgrep.

Det er stor etterspørsel etter kunnskap om vold og overgrep mot eldre. Vern for eldre bidrar med sin fagkompetanse i ulike arrangementer. Vi har vært invitert inn som forelesere om vold og overgrep mot eldre i følgende konferanser:

Erfaringskonferanse	Helsefremmende og forebyggende arbeid for eldre, Oslo
Alzheimerdagen	Demens i Oslo 2011
Forskningsdagene 2011	Høgskolen i Vestfold, Borre
Folkkehelsekonferanse	Lokalt folkehelsearbeid. Tiltak som virker, gode eksempler, erfaringsutveksling, Hamar.
Eldre og psykisk helse	NSF FGD Oslo og Akershus, Oslo

Mer informasjon rundt arrangementene finnes på våre nettsider: www.vern-for-eldre.no

7.1. UTFØRTE OPPDRAG

Måned	Antall oppdrag	Type oppdrag *
Januar	4	Møte/Undervisning/Informasjon
Februar	9	Møte/Undervisning/Informasjon
Mars	17	Møte/Undervisning/Informasjon
April	4	Møte/Informasjon
Mai	28	Møte/Undervisning/Informasjon/Veiledning/Workshop
Juni	9	Foredrag/Møte/Veiledning/Informasjon
Juli	1	Møte
August	1	Møte
September	13	Foredrag/Møte/Veiledning/Informasjon/Undervisning
Oktober	19	Foredrag/Møte/Veiledning/Informasjon/Undervisning
November	8	Foredrag/Møte/Veiledning/Undervisning
Desember	6	Møte/Veiledning

* Vern for eldre har i 2011 avholdt informasjonsmøter om tjenesten. Informasjonen rettes mot sykehus, eldrecenter, helse- og omsorgstjenester i kommunen, politiet, elderråd og politikere. Vi har undervist om vold og overgrep til samarbeidspartnere, studenter ved ulike høyskoler og deltakere ved ulike helsekonferanser.

7.2. OVERSIKT OPPDRAG I 2011

Oppdrag	2010	2011
Oppdrag i Oslo	125	100
Oppdrag i landet forøvrig	4	19
Oppdrag totalt	129	119

Tjenesten ble pålagt å redusere driften med ett årsverk i 2011. Dette har fått konsekvenser for informasjonsarbeidet generelt og for arbeidet med eldre med minoritetsbakgrunn spesielt. Nye arenaer skal utforskes og informasjon skal tilpasses ulike etniske grupper. Dette arbeidet er ressurskrevende og har vært vanskelig å prioritere i 2011, slik som ønsket.

Vern for eldre - Nasjonal kontakttelen har i sitt mandat å overføre kunnskap om temaet vold og overgrep mot eldre og styrke kommunene i deres arbeid med eldre overgrepssats. Nasjonal kontakttelen får derfor oppdrag utenfor Oslo som finansieres av oppdragsgiver lokalt.

8. PROSJEKT VERN FOR ELDERE – NASJONAL KONTAKTELEFON

Av prosjektleder Kristin By Adeler

Vern for eldre - Nasjonal kontaktelefon er et tilbud til personer over 62 år som er utsatt for vold og overgrep. Prosjektets to målsettinger er: å gi råd og veiledning til den som henvender seg til oss, og å synliggjøre problemområdet.

Den landsdekkende kontaktelefonen finansieres av Helsedirektoratet og drives av Oslo kommune ved Vern for eldre. Fagkonsulentene som betjener henvendelsene har en unik kompetanse i vold/overgrep mot eldre. På bakgrunn av kunnskap, forståelse og erfaring, samt kontinuerlig faglig utvikling og veiledning, sikrer dette kvaliteten på tjenesten.

I 2011 ble dette treårige prosjektet evaluert i rapport til Helse- og omsorgsdepartementet. I rapporten konkluderes det med at det fortsatt er behov for en nasjonal kontaktelefon for eldre utsatt for vold, og at det på bakgrunn av dette tilrådes at prosjektperioden forlenges med ytterligere to år. For å øke antall henvendelser fra brukere og tjenesteapparatet, spesielt utenfor Oslo, tilrådes sterkere føringer på bruk av midlene. I tillegg anbefales det en evaluering etter ytterligere to års drift. På bakgrunn av dette stod det å lese i forslag til Statsbudsjett for 2012 at prosjektet videreføres i 2012 i påvente av den varslede handlingsplanen mot vold i nære relasjoner. Det foreslås videre en bevilgning på 1,1 mill. kroner til formålet.

Prosjektet ble i 2011 tildeelt ekstra midler fra Justisdepartementet, ørmerket bruk til informasjon om tilbudet til flest mulig i hele landet. Midlene ble i hovedsak brukt til annonsering over helsekanalen HviltePuls, en kanal stadig flere legekonsenter og ulike helseesenre benytter. I tillegg er nettsiden til prosjektet blitt redigert og gjort mer levende. Sammen med papirbrosjyrer er det disse informasjonsklidene de fleste oppgir ved henvendelser over kontaktelefonen.

2011 viste en økning i antall henvendelser totalt over den nasjonale kontaktelefonen på 13,4 prosent fra 2010. For tlykene utenom Oslo var økningen hele 29 prosent. Denne positive utviklingen synliggjør at hele landet i større grad er blitt kjent med og benytter tilbudet til eldre som er utsatt for vold.

Den store satsningen i 2011 har vært utarbeidelse og produksjon av et elektronisk opplæringsprogram som retter seg mot helsepersonell. Programmet viser aktuelle problemstillinger en ofte møter hos hjemmeboende eldre personer som er utsatt for ulike former for vold og overgrep. Høsten 2011 kunne programmet presenteres i ulike fora, og det ble godt mottatt. Dette har vært viktig for å overføre kompetanse til hjelpeapparatet utenom Oslo.

OVERGREP MOT ELDERE
Kan du hjelpe?

Vern
Helse- og omsorgsdepartementet
Oslo kommune
Helsedirektoratet
Helse- og omsorgsdepartementet
Oslo kommune
Helsedirektoratet
Helse- og omsorgsdepartementet
Oslo kommune
Helsedirektoratet

Nasjonal kontaktelefon 800 30 106
www.vernforeldre.no

Programmet er utarbeidet av Vern for eldre Oslo kommune, finansiert av Helsedirektoratet og produsert av Triviscom AS

Et lignende opplæringsprogram med problemstillinger fra institusjon vil kunne bidra til at flere voldsutsatte eldre får hjelp. Det vil bli søkt om midler til dette formålet.

9. MEDIEDEKNING

Vern for eldre henvender seg til både tidsskrifter og aviser med informasjon om tjenesten og om temaet overgrep mot eldre. Fagbladet 6-7/2011 publiserte en artikkel om Vern for eldre. I 2011 har nyhetsbildet vært preget av overfall og seksuelle overgrep mot eldre flere steder i landet. Under presenteres noen av hovedslagene.

Mann (49) sikket for seksuelle overgrep mot en rekke eldre

Overgrep har ingen aldersgrense

Mannlig pleier sikket for overgrep mot eldre kvinner

Medisin: Ikke lett å se overgrep mot eldre

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 26.07.2012

Saksmappe:
2012/22

Saksbeh:
Giske Edvardsen,

Arkivkode:
201

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/30	Ullern helse- og sosialkomitè	23.08.2012
12/27	Ullern eldreråd	23.08.2012
	Ullern bydelsutvalg	06.09.2012

RAPPORTERING PLEIE - OG OMSORGSTJENESTER 2012

Bydelsdirektørens forslag til vedtak

”Saken tas til orientering”

Saksfremstilling

Det har siden forrige rapportering vært et rimelig stabilt behov for, og forbruk av, de ulike pleie- og omsorgstjenester. Bruken av plasser i institusjon er nå på måltall. Det er behov for både langtidsplasser og korttidsplasser. Ved utgangen av juli kjøper bydelen ti rehabiliteringsplasser og en korttidsplass på Smestadhome, og femten korttidsplasser på Madserud. Dette er plasser som bydelen har kjøpt en block. Det kjøpes for tiden ingen plasser utover en block bestillingen. Det benyttes også til enhver tid minimum fire korttidsplasser på den spesialiserte korttidsenheten lokalisert på Diakonhome sykehus. Bydelen har opplevd en klar økning i behovet for korttids- og rehabiliteringsplasser etter samhandlingsreformen.

Det er også et stort behov for de øvrige tjenestene. Både forbruk av praktisk bistand og hjemmesykepleie er noe utover budsjett. Det har ikke vært noen ytterligere økning gjennom sommeren. Alle leilighetene i Omsorg+ har vært leid ut de siste månedene. Det er ingen på venteliste pt, og det blir stadig en og annen leilighet meldt ledig. Innsatsteamet har utvidet sin tjeneste fra tidligere å være bare på dagtid til også å innebefatte noen ettermiddager hver uke. De tar i mot og gir tjenester til utskrivningsklare pasienter i sykehus og de som kommer fra korttids- og rehabiliteringsopphold i sykehjem. De har en viktig funksjon både når det gjelder den videre opptreningen etter hjemkomst, og for kartlegging/vurdering av helse- og omsorgstjenester.

Siden nyttår har det vært en liten reduksjon av det totale antall brukere med TT- kort, men det ses likevel en økning i kostnadene fra 01.april i år. Utgiftene til spesialtransport økte fra denne datoen i forbindelse med at Oslo kommune har inngått nye kontrakter. Ved en gjennomgang av kostnadene ses det høye kostnader knyttet til transport av enkelte brukere.

Økonomiske konsekvenser

Det vil redegjøres nærmere for eventuelle økonomiske konsekvenser ved rapportering pr andre tertial.

Administrative/organisatoriske konsekvenser

Ingen

Bydelsdirektørens vurderinger

Det er fortsatt et stort fokus på de ulike pleie- og omsorgstjenestene i bydelen. Det gjelder så vel driften av de enkelte tjenester som behovet for de ulike tjenester. Det uttrykkes litt bekymring for de høye kostnadene for TT-kjøringen etter 01.april og behovet for institusjonsplasser. Erfaringen tilsier at det relativt raskt kan påløpe store kostnader på dette området ved en ytterligere økning i forbruk av plasser.

Trykte vedlegg:

1. Statusrapport forbruk institusjonsplasser 2012
2. Statusrapport forbruk hjemmetjenester 2012

Utrykte vedlegg:

Ingen

Ullern, 26.07.2012

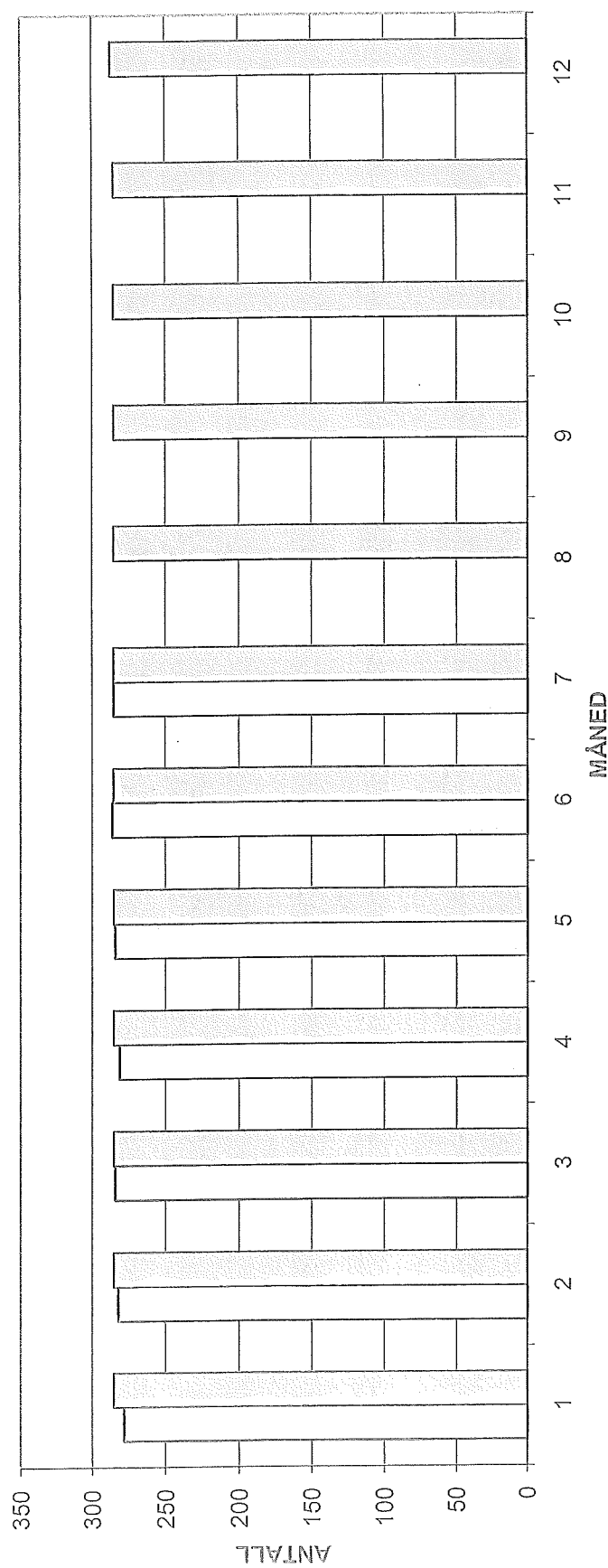
Kari Andreassen
bydelsdirektør

STATUSRAPPORT FORBRUK INSTITUSJONSPLASSER 2012

	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES
Langtidsplasser												
Forbruk	251	252	254	251	255	260	259					
Måltall	261	261	261	261	261	261	261	261	261	261	261	263
Korttidsplasser												
Forbruk	27	30	30	30	29	26	26					
Måltall	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
TOTAL												
Forbruk	278	282	284	281	284	286	285	285	285	285	285	287
Måltall	285	285	285	285	285	285	285	285	285	285	285	287

TOTAL	Awik	-7	-3	-1	-4	-1	1	0				
Bet.døgn utskr.klare		1	10	13	2	0	0	0	0	0	0	0
Forbruk		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Måltall												

STATUSRAPPORT FORBRUK SYKEHJEMSPLASSER

☐ Forbruk
 ☐ Måltall

STATUSRAPPORT HJEMMETJENESTER

2012

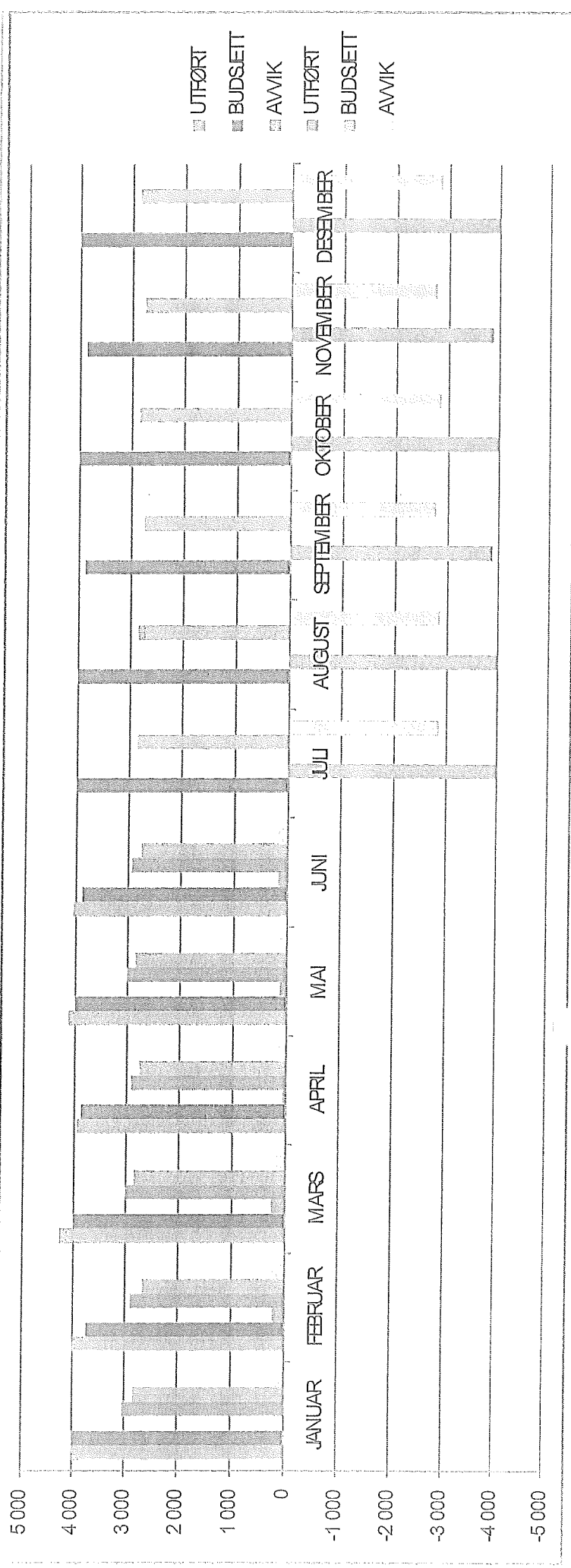
	JANUAR	FEBRUAR	MARS	APRIL	MAI	JUNI	JULI	AUGUST	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DESEMBER	TOTAL
--	--------	---------	------	-------	-----	------	------	--------	-----------	---------	----------	----------	-------

PRAKTISK BISTAND

UTFØRT	4 013	3 978	4 274	3 938	4 133	4 049	4 001	4 001	3 872	4 001	3 872	4 001	24 385
BUDSJETT	4 001	3 743	4 001	3 872	4 001	3 872	4 001	4 001	3 872	4 001	3 872	4 001	47 238
AVVIK	12	235	273	66	132	177	-4 001	-4 001	-3 872	-4 001	-3 872	-4 001	-22 853

HJEMMESYKEPLEIE

UTFØRT	3 049	2 899	3 012	2 915	2 992	2 933	2 841	2 841	2 750	2 841	2 750	2 841	17 800
BUDSJETT	2 841	2 658	2 841	2 750	2 841	2 750	2 841	2 841	2 750	2 841	2 750	2 841	33 548
AVVIK	208	241	171	165	151	183	-2 841	-2 841	-2 750	-2 841	-2 750	-2 841	-15 748

Oslo kommune
Bydel Ullern
Bydelsadministrasjonen

Saksframlegg

Dato: 16.08.2012

Saksmappe:
2012/20

Saksbeh:
Tore Gleditsch, tlf. 95298337

Arkivkode:
027.0

Saksgang

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/28	Ullern eldreråd	23.08.2012

ORIENTERINGSSAKER FRA RÅDSMEDLEMMENE

Det er ikke saksdokumenter til saken.

Ullern, 16.08.2012

fr *im Gleditsch*
Bibi Plahte Vance
leder

